

เลขที่เอกสารในระบบ E..... มรค ๒ 12 ๒3458

กรมชลประทาน
รับชมการประชุมคณะกรรมการและสหกรณ์
เลขที่ ๓๓ 15723 / ๕๘
วันที่ 23 กย ๕๘

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานแผนงานและโครงการพิเศษ โทร. ๐-๒๖๒๔-๙๖๖๐
ที่ กษ.๐๒๑๒/ ๑. ๓๕ ๕๘ วันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๘

เรื่อง รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร ครั้งที่ ๒/๒๕๕๘

เรียน อธิบดีกรมชลประทาน

ตามที่ได้มีการประชุมคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร ครั้งที่ ๒/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๘ ณ ห้องประชุมกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๑๓๔- ๑๓๕ นั้น

สำนักงานแผนงานและโครงการพิเศษ ในฐานะผู้ช่วยฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการฯ ได้จัดทำรายงานการประชุมดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว รายละเอียดตามที่แนบมาพร้อมนี้ หากมีข้อแก้ไขประการใด ขอได้โปรดแจ้งฝ่ายเลขานุการฯ ทราบ ภายในวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๘ หากพ้นกำหนดเวลาขอถือว่ารับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นายพิรพันธ์ คอทอง)

ผู้อำนวยการสำนักงานแผนงานและโครงการพิเศษ

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร

รายงานการประชุม
คณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านเกษตร
ครั้งที่ ๒/๒๕๕๘
วันศุกร์ที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๘
ณ ห้องประชุมกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ห้อง ๑๓๔-๑๓๕)

ผู้มาประชุม

๑. พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานกรรมการ
๒. นายอภิรักษ์ สุทธิสังข์	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (แทน) ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ
๓. นางสาวลดาวัลย์ คำภา	รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ (แทน) เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ	กรรมการ
๔. นายสุปกิต โพธิ์ปภาพันธ์	รองอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (แทน) อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	กรรมการ
๕. นายสาธิต ลือประเสริฐสุข	ผู้อำนวยการศูนย์ป้องกันวิกฤตน้ำ กรมทรัพยากรน้ำ (แทน) ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
๖. นางเยาวลักษณ์ จำปรัตน์	ผู้อำนวยการสำนักจัดทำงบประมาณด้านเศรษฐกิจ ๒ (แทน) ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	กรรมการ
๗. นายปรเมศวร์ อมาตยกุล	ผู้อำนวยการส่วนอุดมศึกษาเกษตร (แทน) อธิบดีกรมอุดมศึกษา	กรรมการ
๘. นาวาโทศิริวัฒน์ ศิริวัฒนกุล	หัวหน้าแผนยุทธศาสตร์การทหาร (แทน) เจ้ากรมยุทธศาสตร์ กองทัพอากาศ	กรรมการ
๙. นางเพชรินทร์ อรุณรัตน์	วิศวกร ระดับ ๗ (แทน) ผู้ว่าการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	กรรมการ
๑๐. นายชาญพิทยา ฉิมพลี	อธิบดีกรมการข้าว	กรรมการ
๑๑. นายเลิศวิโรจน์ โกวัฒนะ	อธิบดีกรมชลประทาน	กรรมการ
๑๒. นายวรารุช ชันดียานันท์	อธิบดีกรมฝนหลวงและการบินเกษตร	กรรมการ
๑๓. นายโอฬาร พิทักษ์	อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร	กรรมการ
๑๔. นายยุทธ หรินทรานนท์	อธิบดีกรมปศุสัตว์	กรรมการ
๑๕. นายอภิชาติ จงสกุล	อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน	กรรมการ
๑๖. นายเลิศศักดิ์ ธีวระกุล ไพบุลย์	เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	กรรมการ
๑๗. นายมีศักดิ์ ภักดีคง	รองอธิบดีกรมประมง (แทน) อธิบดีกรมประมง	กรรมการ
๑๘. นายปริญญา เฟื่องสมบัติ	รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ (แทน) อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์	กรรมการ
๑๙. นายธนู มีแสงเงิน	รองเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (แทน) เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	กรรมการ

๒๐. นายอนุวัฒน์ จันทรสวรรณ	นักกฎหมายชำนาญการพิเศษ (แทน) อธิบดีกรมวิชาการเกษตร	กรรมการ
๒๑. นายสุรพงษ์ เจียสกุล	หัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ
๒๒. นายพีรพันธ์ คอทอง	ผู้อำนวยการสำนักแผนงานและโครงการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ
๒๓. นางชนกวรรณ มั่นนาค	หัวหน้ากลุ่มป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยธรรมชาติ สำนักแผนงานและโครงการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้ไม่มาประชุม

๑. ปลัดกระทรวงมหาดไทย	ติตราชการ
๒. อธิบดีกรมบัญชีกลาง	ติตราชการ
๓. ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ติตราชการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. พลเอก ประสาท สุขเกษตร	เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒. นายอำนาจ ปะติเส	ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๓. พลเอก ปัฐมพงศ์ ประถมภัฏ	กรรมการผู้ช่วยรัฐมนตรี
๔. นายธีรภัทร ประยูรสิทธิ	อธิบดีกรมป่าไม้
๕. นายสุเทพ น้อยไพโรจน์	รองอธิบดีกรมชลประทาน
๖. นายจิตรกร สุวรรณเลิศ	กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
๗. นางสาวจิตติรัตน์ ใบเขียว	กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
๘. นายศิริวัฒน์ จิตตุนนท์	กรมทรัพยากรน้ำ
๙. นายบรรยงค์ ทองสุวรรณ	สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
๑๐. นายพชร ศศิชาขायมร	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๑๑. นายมนต์ชัย มโนสุนทร	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๑๒. นายปริญญา เงินมูล	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๑๓. นายบุญชูบ สงตระกูลศักดิ์	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๑๔. นางอรอุมา สรรพสิทธิ์โยธิน	กรมพัฒนาที่ดิน
๑๕. นางสาววิเศษลักษณ์ พงษ์จันทร์	กรมพัฒนาที่ดิน
๑๖. นางสาวเสาวนีย์ ประจันศรี	กรมพัฒนาที่ดิน
๑๗. นางสาวธริศกา กล่อมสมร	กรมฝนหลวงและการบินเกษตร
๑๘. นางสาวอุมาพร มณีเรืองเดช	กรมฝนหลวงและการบินเกษตร
๑๙. นางสาวเสาวนีย์ แก้วสุข	กรมฝนหลวงและการบินเกษตร
๒๐. นางสาวสิริกุล ศิริพรกุลทรัพย์	กรมฝนหลวงและการบินเกษตร
๒๑. นางสาวภาวดี ไวยคะณี	กรมวิชาการเกษตร
๒๒. นายวุฒิชัย ชินวงศ์	กรมส่งเสริมการเกษตร
๒๓. นายธงอาจ จันทร์แดง	กรมส่งเสริมการเกษตร

๒๔. นางสาวอัจฉรา สมสวย	กรมส่งเสริมการเกษตร
๒๕. นางสาวณัฐพร สนธิ	กรมประมง
๒๖. นายไพชนสิฎฐ์ โทละสุต	กรมประมง
๒๗. นายอวยชัย ชัยยุทธ	กรมปศุสัตว์
๒๘. นายชูศักดิ์ ทองแดง	กรมปศุสัตว์
๒๙. นางสุพร วัตติรางกูล	กรมส่งเสริมสหกรณ์
๓๐. นายพงศธร ศรีชัย	กรมส่งเสริมสหกรณ์
๓๑. นายชัชวาล ชื่นนอก	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
๓๒. นางสาวสุภัก แก้ววาริ	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
๓๓. นายเฉลิมศักดิ์ เพียรเลิศ	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
๓๔. นางสาวผกาพรรณ ศรีลัมภ์	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
๓๕. นายสกนธ์ วนาเศรษฐี	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
๓๖. นางสาวสิริลักษณ์ พัฒนพันธ์	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
๓๗. นายทองเปลว กองจันทร์	กรมชลประทาน ✓
๓๘. นายชัชชม ชมประดิษฐ์	กรมชลประทาน ✓
๓๙. นายศุภชัย แก้วลำไย	กรมชลประทาน ✓
๔๐. นายธีระพล ตั้งสมบูรณ์	กรมชลประทาน ✓
๔๑. นางสาวจุฑารัตน์ เคนจ่อหอ	สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๔๒. นางธนินท์พรรณ ภาววัฒนานุสรณ์	สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๔๓. นางสาวนัตติมา อึ้งรัตนากร	สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๔๔. เจ้าหน้าที่กลุ่มป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยธรรมชาติ จำนวน ๑๐ คน	

เริ่มประชุมเวลา ๑๕.๐๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องประธานแจ้งที่ประชุมทราบ

-ไม่มี-

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร ครั้งที่ ๑/๒๕๕๘

ผู้ช่วยเลขานุการฯ รายงานว่า ตามที่ได้มีการประชุมคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร ครั้งที่ ๑/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๘ ฝ่ายเลขานุการฯ ได้จัดทำรายงานการประชุมเวียนให้คณะกรรมการฯ ทุกท่านพิจารณาเรียบร้อยแล้ว โดยไม่มีกรรมการท่านใดขอแก้ไขรายงานการประชุมดังกล่าว

จึงเสนอที่ประชุมเพื่อพิจารณารับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร ครั้งที่ ๑/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๘

มติที่ประชุม

รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร ครั้งที่ ๑/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๘

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ
เรื่องที่ ๓.๑ สภาพอากาศและสถานการณ์น้ำ

สภาพอากาศ โดย ผู้แทนกรมอุตุนิยมวิทยา

ปริมาณฝนเดือนกันยายน ๒๕๕๘ มีปริมาณฝนต่ำกว่าค่าปกติค่อนข้างมากในทุกภาค ซึ่งมีบางจังหวัดในภาคใต้ฝั่งตะวันออก ได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี สงขลา นราธิวาส และตรังมีปริมาณฝนสูงกว่าค่าปกติ

ดรชชนีความชื้นในดินระดับความลึก ๓๐ ซม. ณ วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๘

เมื่อพิจารณาดรชชนีความชื้นในดินระดับความลึก ๓๐ ซม. ที่แสดงถึงความชื้นที่ดินสะสมไว้ พบว่าบริเวณพื้นที่ภาคกลาง และบางพื้นที่ของภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก และภาคใต้ตอนบน ยังมีสภาพ แล้งปานกลางถึงรุนแรง

การคาดหมายลักษณะอากาศของประเทศไทย ช่วงเดือนกันยายน ถึงเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๘

ประเทศไทยตอนบน(ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลางและภาคตะวันออก) ในเดือนกันยายน ยังคงมีฝนตกชุกหนาแน่น โดยจะมีฝนกระจายถึงเกือบทั่วไป กับมีฝนตกหนักหลายพื้นที่และหนักมากในบางพื้นที่อาจก่อให้เกิดน้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก รวมทั้งน้ำล้นตลิ่งในบางพื้นที่ สำหรับคลื่นลมในทะเลอ่าวไทยบริเวณ ภาคตะวันออกจะมีกำลังแรง ความสูงของคลื่น ๒ - ๓ เมตรในบางช่วง จากนั้นช่วงต้นและกลางเดือนตุลาคม จะมีอากาศแปรปรวน ปริมาณและการกระจายของฝนจะเริ่มลดลง กับมีอากาศหนาวเย็นในตอนเช้า โดยเฉพาะตอนบนของภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำหรับช่วงปลายเดือนตุลาคมถึงพฤศจิกายน จะมีอากาศหนาวเย็นในตอนเช้า ส่วนบริเวณภาคกลางและภาคตะวันออกจะมีอากาศเย็นทางตอนบนของภาค สำหรับคลื่นทะเลอ่าวไทยบริเวณภาคตะวันออกจะมีคลื่นสูงประมาณ ๑ เมตร ปริมาณฝนรวมจะต่ำกว่าค่าปกติเล็กน้อย ส่วนอุณหภูมิมเฉลี่ยจะสูงกว่าค่าปกติ

ภาคใต้ เดือนกันยายน มีฝนตกชุกหนาแน่น กับมีฝนตกหนักถึงหนักมากบางพื้นที่ ส่วนมากทางฝั่งตะวันตก ก่อให้เกิดน้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก รวมทั้งน้ำล้นตลิ่งในบางพื้นที่ สำหรับคลื่นลมในทะเลอันดามันจะมีกำลังแรงโดยจะมีคลื่นสูง ๒ - ๔ เมตร ในบางช่วง ส่วนทะเลอ่าวไทยจะมีคลื่นสูง ๑ - ๒ เมตร เดือนตุลาคม ยังคงมีฝนตกชุกหนาแน่น และมีฝนตกหนักถึงหนักมากบางพื้นที่ คลื่นลมในทะเลอ่าวไทยจะมีกำลังแรงขึ้น จะมีคลื่นสูง ๒ - ๓ เมตร ในบางช่วง ส่วนทะเลอันดามันจะมีคลื่นสูง ๑ - ๒ เมตร สำหรับเดือนกันยายนยังคงมีฝนตกชุกหนาแน่นต่อไป กับมีฝนตกหนักหลายพื้นที่และหนักมากบางพื้นที่ ก่อให้เกิดน้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก รวมทั้งน้ำล้นตลิ่งในบางพื้นที่ สำหรับคลื่นลมในทะเลอ่าวไทยจะมีกำลังแรงขึ้น โดยจะมีคลื่นสูง ๒ - ๔ เมตรในบางช่วง ส่วนทะเลอันดามันจะมีคลื่นสูงประมาณ ๑ เมตร ปริมาณฝนรวมจะต่ำกว่าค่าปกติเล็กน้อย ส่วนอุณหภูมิมเฉลี่ยจะสูงกว่าค่าปกติ

ฤดูฝนปีนี้ คาดว่า บริเวณประเทศไทยตอนบนจะสิ้นสุดประมาณกลางเดือนตุลาคม ส่วนบริเวณภาคใต้ยังคงมีฝนต่อเนื่องไปจนถึงปลายเดือนมกราคม โดยเฉพาะเดือนพฤศจิกายนและธันวาคมจะมีฝนหนักหลายพื้นที่และหนักมากบางพื้นที่

ข้อควรระวัง

เดือนกันยายน มักจะมีพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนตัวเข้ามาใกล้ หรือเคลื่อนผ่านประเทศไทยตอนบน ซึ่งจะส่งผลให้บริเวณประเทศไทย มีฝนตกชุกหนาแน่น กับจะมีฝนหนักถึงหนักมากหลายพื้นที่ ก่อให้เกิดน้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก รวมทั้งน้ำล้นตลิ่งในหลายพื้นที่

เดือนตุลาคมและพฤศจิกายน มีโอกาสสูงที่พายุหมุนเขตร้อนจะเคลื่อนเข้ามาใกล้ประเทศไทย หรือเคลื่อนผ่านภาคใต้ของประเทศไทย โดยจะเคลื่อนตัวผ่านบริเวณปลายแหลมญวน แล้วเข้าสู่อ่าวไทย ส่งผลให้บริเวณภาคใต้ฝั่งตะวันออก มีฝนตกเพิ่มขึ้น อาจเกิดน้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลากในบางพื้นที่ จึงขอให้ประชาชนติดตามข่าวพยากรณ์อากาศและคำเตือนจากกรมอุตุนิยมวิทยาไว้ด้วย

การคาดการณ์สถานการณ์ปรากฏการณ์เอลนีโญ/ลานีญา

ในช่วงเดือนสิงหาคมถึงกันยายนซึ่งเป็นช่วงครึ่งหลังฤดูฝนของประเทศไทย ผลกระทบจากปรากฏการณ์เอลนีโญจะไม่ชัดเจนเท่าช่วงต้นฤดูฝน โดยปริมาณฝนในประเทศไทยจะมีแนวโน้ม ใกล้เคียงค่าปกติถึงต่ำกว่าค่าปกติเล็กน้อย

สถานการณ์น้ำ โดย คณะอนุกรรมการติดตามและวิเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์น้ำ (กรมชลประทาน) ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๘

๑) สภาพฝนและการคาดการณ์ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม - ๑๐ กันยายน ๒๕๕๘ มีปริมาณฝนรวม ๙๒๔.๗ มิลลิเมตร น้อยกว่าค่าเฉลี่ยร้อยละ ๑๕ และจากการคาดการณ์ปริมาณฝนของกรมอุตุนิยมวิทยาในปีนี้ทั้งประเทศจะมีปริมาณฝนน้อยกว่าค่าเฉลี่ยปกติประมาณร้อยละ ๑๐ - ๒๕

๒) สภาพน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ทั่วประเทศ จำนวน ๓๓๓ แห่ง มีปริมาตรน้ำรวม ๓๕,๕๒๗ ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ ๕๐ ของปริมาตรน้ำกักเก็บทั้งหมด เป็นปริมาตรใช้การได้ ๑๒,๐๒๔ ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ ๕๐ ของปริมาตร น้ำใช้การทั้งหมด และพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยา มีปริมาตรน้ำ ๘,๘๐๖ ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ ๓๕ ของปริมาตรน้ำกักเก็บทั้งหมด เป็นปริมาตรใช้การได้ ๒,๑๑๐ ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ ๑๒ ของปริมาตรน้ำใช้การทั้งหมด

๓) สภาพการเพาะปลูกข้าวนาปี ๒๕๕๘ ข้อมูล ณ วันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๘

ผลการเพาะปลูกในเขตชลประทานทั่วประเทศ ปลูกแล้ว ๑๓.๒๒ ล้านไร่ (แผน ๑๕.๗๙ ล้านไร่) เก็บเกี่ยวแล้ว ๑.๙๗ ล้านไร่ ยังไม่ได้ปลูก ๒.๕๗ ล้านไร่ ในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยา ปลูกแล้ว ๕.๖๑ ล้านไร่ (แผน ๗.๔๕ ล้านไร่) เก็บเกี่ยวแล้ว ๑.๘๓ ล้านไร่ ยังไม่ได้ปลูก ๑.๘๔ ล้านไร่ (แนวโน้มพื้นที่ที่ยังไม่เพาะปลูกจะสามารถปลูกได้ ๐.๙๗ ล้านไร่ ดังนั้น จะมีพื้นที่ที่งดปลูกเหลือ ๐.๘๗ ล้านไร่) ส่วนพื้นที่ลุ่มน้ำแม่กลอง เพาะปลูกเต็มพื้นที่ตามแผนแล้ว และสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ทั้งหมด

๔) การคาดการณ์สถานการณ์น้ำการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี ๒๕๕๘/๒๕๕๙

๔.๑) พื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยา ณ วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ คาดว่าจะมีปริมาตรน้ำใช้การได้จำนวน ๓,๖๗๗ ล้าน ลบ.ม. แบ่งเป็น เพื่อการอุปโภคบริโภค จำนวน ๑,๑๐๐ ล้าน ลบ.ม. เพื่อรักษาระบบนิเวศและอื่นๆ จำนวน ๑,๔๐๐ ล้าน ลบ.ม. เพื่อการเกษตร จำนวน ๑,๑๗๗ ล้าน ลบ.ม. สำหรับน้ำเพื่อการเกษตรจะสนับสนุนได้เฉพาะพื้นที่ไม่ผล และพืชอื่นที่ปลูกไว้เดิม ไม่สามารถสนับสนุนเพื่อการทำกิจกรรมการเกษตรอื่นๆ ได้จึงจำเป็นต้องงดการปลูกพืชในช่วงฤดูแล้ง ปี ๒๕๕๘/๕๙

๔.๒) พื้นที่ลุ่มน้ำแม่กลอง ณ วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๙ คาดว่าจะมีปริมาตรน้ำใช้การได้จำนวน ๔,๗๖๕ ล้าน ลบ.ม. แบ่งเป็น เพื่อการอุปโภคบริโภค จำนวน ๓๐๐ ล้าน ลบ.ม. เพื่อรักษาระบบนิเวศและอื่นๆ จำนวน ๑,๖๐๐ ล้าน ลบ.ม. เพื่อการเกษตร ๑๖๕ ล้าน ลบ.ม. สำหรับน้ำเพื่อการเกษตรจะสนับสนุนได้เฉพาะการปลูกอ้อยและไม่ผลเท่านั้น จึงจำเป็นต้องงดการปลูกพืชในช่วงฤดูแล้งปี ๒๕๕๘/๒๕๕๙

๕) แนวทางการบริหารจัดการน้ำในช่วงฤดูฝนปี ๒๕๕๘ และช่วงฤดูแล้งปี ๒๕๕๘/๒๕๕๙

๕.๑) การบริหารจัดการน้ำในช่วงฤดูฝนปี ๒๕๕๘ การเพาะปลูกจะใช้น้ำฝนในพื้นที่เป็นหลัก จะไม่ใช้น้ำจากอ่างเก็บน้ำ โดยทำการผันน้ำจากอ่างเก็บน้ำที่มีน้ำมากไปเก็บไว้ในอ่างเก็บน้ำที่มีน้ำน้อย และรณรงค์ให้เกษตรกรเก็บกักน้ำในแหล่งน้ำของตนเองให้มากที่สุด โดยประสานการประสานครหลวงและการประสานภูมิภาคให้จัดหาแหล่งน้ำสำรอง

๕.๒) การบริหารจัดการน้ำช่วงฤดูแล้งปี ๒๕๕๘/๒๕๕๙

- ในพื้นที่ชลประทานที่มีแหล่งน้ำต้นทุนจากอ่างเก็บน้ำเชิงเดี่ยว ให้คณะกรรมการจัดการชลประทาน (JMC) ในแต่ละพื้นที่วางแผนการจัดสรรน้ำตามศักยภาพน้ำต้นทุนที่มีอยู่ โดยเมื่อพิจารณาสถานการณ์น้ำในปัจจุบัน จำเป็นต้องงดส่งน้ำเพื่อการเพาะปลูกข้าวนาปรัง ปี ๒๕๕๘/๒๕๕๙ จำนวน ๒๑ แห่ง ได้แก่ ภาคเหนือ ๔ แห่ง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑๑ แห่ง ภาคกลาง ๒ แห่ง ภาคตะวันออก ๓ แห่ง และภาคใต้ ๑ แห่ง

- ลุ่มน้ำเจ้าพระยาและลุ่มน้ำแม่กลอง ซึ่งมีแหล่งน้ำต้นทุนจากอ่างเก็บน้ำหลายแห่ง กรมชลประทานได้คาดการณ์ปริมาณน้ำต้นทุนและวางแผนการจัดสรรน้ำในภาพรวมทั้งลุ่มน้ำ จำเป็นต้องงดส่งน้ำเพื่อการเพาะปลูกพืชในช่วงฤดูแล้งปี ๒๕๕๘/๒๕๕๙ โดยสนับสนุนได้เฉพาะไม้ผล พืชไร่(อ้อย) และพืชอื่นที่ปลูกไว้เดิมเท่านั้น

๖) มาตรการควบคุมการบริหารจัดการน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี ๒๕๕๘/๒๕๕๙ ในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยา

๖.๑) ประตุระบายน้ำที่รับน้ำจากแม่น้ำในลุ่มน้ำเจ้าพระยา จะเปิดรับน้ำเฉพาะการอุปโภคบริโภคเป็นครั้งคราว ทั้งนี้ ให้จัดทำปฏิทินการรับน้ำส่งให้กรมชลประทานภายในกลางเดือนตุลาคม ๒๕๕๘ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ชลประทานเป็นผู้ทำการปิดเปิดตามปฏิทินที่เสนอมา สำหรับลำน้ำหรือคลองส่งน้ำที่มีความจำเป็นต้องรับน้ำเข้าเพื่อรักษาเสถียรภาพของตลิ่งลำน้ำ ให้รับน้ำเข้าในเกณฑ์ต่ำสุด ซึ่งกรมชลประทานจะกำหนดอัตราการรับน้ำที่เหมาะสมให้

๖.๒) ห้ามสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าเพื่อการเกษตรสูบน้ำเข้าพื้นที่เพาะปลูกโดยเด็ดขาด และห้ามเกษตรกร ทำการปิดกั้นลำน้ำหรือสูบน้ำเข้าพื้นที่เพาะปลูกเช่นกัน ทั้งนี้ หากพื้นที่ใดมีความจำเป็นต้องสูบน้ำเพื่อใช้สำหรับการอุปโภคบริโภค ให้จัดทำปฏิทินการสูบน้ำ ส่งให้กรมชลประทานภายในกลางเดือนตุลาคม ๒๕๕๘

๖.๓) สถานีสูบน้ำของการประปานครหลวง การประปาส่วนภูมิภาค และการประปาส่วนท้องถิ่นสามารถทำการสูบน้ำได้ตามปกติ ทั้งนี้ ให้จัดทำปฏิทินการสูบน้ำ ส่งให้กรมชลประทานภายในกลางเดือนตุลาคม ๒๕๕๘

ความเห็นที่ประชุม

๑. กรมชลประทานควรจัดทำแบบจำลองสถานการณ์น้ำ (Scenario) ทั้งในกรณีปกติ และกรณีวิกฤต (ปริมาณน้ำน้อยกว่าที่คาดการณ์ไว้) พร้อมทั้งกรอบระยะเวลาการจัดสรรน้ำ เพื่อจะได้วางแผนการจัดสรรน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี ๒๕๕๘/๒๕๕๙ ได้อย่างเหมาะสม และลดความเสี่ยงจากปัญหาการขาดแคลนน้ำในอนาคต โดยประสานกับกระทรวงมหาดไทยเพื่อรับทราบสถานการณ์ เพื่อแจ้งเตือนประชาชน ให้ติดตามและเฝ้าระวังและการทำงานบขั้วคราวเพื่อป้องกันปัญหาน้ำเค็ม รุกพื้นที่ไม้ผลเศรษฐกิจ

๒. ควรรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรรับทราบถึงวัตถุประสงค์ของการประกาศงดการส่งน้ำเพื่อการทำนาปรังในช่วงฤดูแล้ง ปี ๒๕๕๘/๒๕๕๙ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาในการทำนาปีในฤดูกาลเพาะปลูกปี ๒๕๕๙ และมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความมั่นคงให้กับปริมาณน้ำของประเทศในอนาคต โดยการเพิ่มศักยภาพในการกักเก็บน้ำของเขื่อนภูมิพลและเขื่อนสิริกิติ์ ซึ่งต้องใช้เวลาไม่ต่ำกว่า ๓ ปี จึงจะกลับสู่สภาวะปกติ

มติที่ประชุม

รับทราบสภาพอากาศตามที่กรมอุตุนิยมวิทยาและสถานการณ์น้ำตามที่กรมชลประทานได้นำเสนอ และมอบหมายให้กรมชลประทานรับความเห็นของที่ประชุมไปพิจารณาดำเนินการต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ ๔.๑ แนวทางการการแจ้งเตือน สร้างการรับรู้ข้อมูลสถานการณ์น้ำแก่สังคม และการงด/ลด กิจกรรมการผลิตทางเศรษฐกิจ

ผู้ช่วยเลขานุการฯ เสนอว่า สืบเนื่องจากวิกฤตภัยแล้งที่เกิดขึ้น ทำให้ภาคการเกษตรและภาคส่วนอื่นๆ ได้รับความกระทบเป็นวงกว้าง และเมื่อพิจารณาตามพระราชบัญญัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ในกรณีการจัดการสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ ๔) กำหนดให้นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน และเพื่อให้การบริหารจัดการสาธารณภัย (ภัยแล้ง) เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพจึงเห็นควรกำหนดแนวทางและหน่วยงานหลักในการแจ้งเตือนสร้างการรับรู้ข้อมูลสถานการณ์น้ำแก่สังคม และการงด/ลด กิจกรรมการผลิตทางเศรษฐกิจ ดังนี้

๑. ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้และทำความเข้าใจให้ทุกภาคส่วนรับทราบสถานการณ์น้ำที่จำกัด จึงเห็นควรดกกิจกรรมการผลิตที่ใช้น้ำ ส่วนภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการจะต้องใช้น้ำอย่างประหยัดและเตรียมการรองรับสถานการณ์ ทั้งนี้ เห็นสมควรเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบในการกำกับดูแลควบคุมการงด/ลดการใช้น้ำในภาคส่วนต่างๆ รวมทั้ง การลดความขัดแย้ง จากการใช้ทรัพยากรน้ำ

๒. เห็นควรให้คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.) และสำนักโฆษกรัฐบาล เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการตามแนวทางดังกล่าว ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน

ความเห็นของที่ประชุม

๑. ประธานการประชุม ได้เสนอความเห็นที่ แนวทางการแจ้งเตือนภัย สร้างการรับรู้ข้อมูลสถานการณ์น้ำ และการงด/ลด กิจกรรมทางการเกษตร ควรกำหนดระยะเวลาให้ชัดเจนว่าจะเริ่มดำเนินการเมื่อไร หรือจะเป็นการแจ้งเตือนถึงระดับความรุนแรงของสถานการณ์ภัยพิบัติ หากอยู่ในระดับปกติจะเป็นหน้าที่ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่จะดำเนินการแจ้งเตือนพร้อมกับให้ข้อมูลข่าวสารแก่เกษตรกร หรืออยู่ในระดับรุนแรงและจำเป็นต้องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อยกระดับไปสู่การบริหารจัดการของกระทรวงมหาดไทย เพื่อให้ครอบคลุมในทุกมิติของสถานการณ์ดังกล่าว ทั้งนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะต้องพิจารณาต่อไปคือการบริหารจัดการสถานการณ์ของภาคการเกษตรที่จะก่อให้เกิดความเสียหาย เพื่อให้เกษตรกรอยู่รอดเกิดความมั่นใจ และมีความชัดเจนเกี่ยวกับการประกาศให้งด/ลดกิจกรรมทางการเกษตร พร้อมทั้งมีทางเลือกในการประกอบอาชีพช่วงดกกิจกรรมดังกล่าวด้วย และทำการแจ้งเตือนเกษตรกรเกี่ยวกับการติดตามการเฝ้าระวังสถานการณ์น้ำ ขอให้กรมชลประทานดำเนินการทันที และต่อเนื่องเป็นประจำทุกวัน ดังนั้นสิ่งสำคัญควรมีการเตรียมการป้องกันและแก้ไขปัญหาวิกฤตภัยแล้ง โดยเฉพาะเรื่องการเตรียมการงบประมาณในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ได้รับผลกระทบ เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นด้วย

๒. กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้เสนอว่า ในห้วงภาวะปกติ การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร การแจ้งเตือนภัยแก่เกษตรกร ควรใช้กลไกปกติของกระทรวงเกษตรฯ แต่เมื่อเหตุการณ์อยู่ในภาวะฉุกเฉินจะใช้กลไกการบริหารจัดการสถานการณ์ ตาม พ.ร.บ.การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐ ผ่านกลไกการปฏิบัติงานของกองบัญชาการบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นผู้บัญชาการ และกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง โดยอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นผู้อำนวยการกลาง สั่งการไปทางกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด และท้องถิ่นตามลำดับ ซึ่งใน พ.ร.บ.ป้องกันฯ ได้กำหนดระดับความรุนแรงของภัยไว้ ถ้าเกิดสถานการณ์มีความรุนแรงมาก (ระดับ ๔) นายกรัฐมนตรีจะเป็นผู้บัญชาการเหตุการณ์

๓. รองอธิบดีกรมชลประทาน ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า กลุ่มน้ำเจ้าพระยาตั้งแต่ท้ายเขื่อนภูมิพลและเขื่อนสิริกิติ์ มีสถานีสูบน้ำที่ไม่ได้ใช้ในการควบคุมดูแลของกรมชลประทาน ซึ่งในช่วงฤดูแล้งหน่วยงานระดับท้องถิ่นจะสนับสนุนงบประมาณให้เกษตรกรเพื่อใช้ในการสูบน้ำเพื่อใช้ในการเกษตร แต่เนื่องจากปีนี้ปริมาณน้ำอยู่ในระดับวิกฤตกรมชลประทานจะต้องระบายน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและรักษาระบบนิเวศน์ ในขั้นต่ำจำนวน ๑๓ ล้าน ลบ.ม.ต่อวัน ถ้าหากเกษตรกรสูบน้ำไปใช้จะทำให้น้ำในเขตชลประทานไปไม่ถึงด้านล่างและไม่สามารถรักษาระบบนิเวศน์ได้ เพราะฉะนั้น ต้องประสานแจ้งให้กระทรวงมหาดไทยทราบเพื่อแจ้งเตือนให้หยุดการสูบน้ำทั้งหมด และสั่งการให้ผู้ว่าราชการจังหวัดที่อยู่บริเวณริมแม่น้ำปิง แม่น้ำน่าน และแม่น้ำเจ้าพระยา ช่วยควบคุมกำกับดูแลไม่ให้มีการลักลอบสูบน้ำในทุกพื้นที่

๔. อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ให้ความเห็นว่า สถานการณ์น้ำในขณะนี้เข้าข่ายวิกฤตด้านการเกษตร เนื่องจากไม่มีน้ำเพื่อภาคการเกษตรในช่วงฤดูแล้งปี๒๕๕๘/๒๕๕๙ อย่างไรก็ตามที่ผ่านมาได้มีการรณรงค์ให้งดการปลูกข้าวนาปรัง แต่เกษตรกรยังคงปลูกข้าวนาปรังเกินแผนที่กำหนดไว้ทุกปี ดังนั้น สำหรับการที่คาดการณ์ว่าจะเกิดผลกระทบกับด้านการเกษตรเพียงด้านเดียวโดยไม่กระทบกับด้านอื่นๆ ต้องอยู่ภายใต้หลักการ

ที่กรมชลประทานแจ้งว่าเกษตรกรไม่มีการสูบน้ำเลย แต่ในทางปฏิบัติยังไม่ปรากฏเหตุการณ์ดังกล่าว เพราะฉะนั้น จึงเห็นว่าควรยกระดับปัญหาภัยแล้งเป็นระดับประเทศ เพราะการควบคุมสถานีสูบน้ำ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ทั้งหมด

๕. อธิบดีกรมฝนหลวงและการบินเกษตร ให้ความเห็นว่า ปริมาณน้ำในเขื่อนปีนี้ต่ำกว่าปีที่ผ่านมา ซึ่งคาดว่าจะทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคในช่วงฤดูแล้งปี ๒๕๕๘/๒๕๕๙ นี้ อย่างไรก็ตามยังมีการคาดการณ์ว่าช่วงเดือนกันยายนี้อาจมีฝนตกชุกอีกประมาณ ๒ สัปดาห์ ดังนั้น จึงควรมีมาตรการสนับสนุนการ กักเก็บน้ำแทนที่จะปล่อยให้ซึมลงไปดิน

๖. ประธานการประชุม สรุปว่า จากแผนการจัดสรรน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี ๒๕๕๘/๕๙ ปริมาณน้ำที่มี อยู่เพียงพอสำหรับการอุปโภคบริโภคและรักษาระบบนิเวศน์ รวมทั้ง สำรองไว้ใช้ในช่วงต้นฤดูฝนเท่านั้น จึงจำเป็นต้องดกกิจกรรมทางการเกษตรที่ใช้น้ำทั้งหมด ดังนั้น สถานการณ์ภัยแล้งที่คาดว่าจะเกิดในช่วงฤดูแล้ง ปี ๒๕๕๘/๕๙ จะส่งผลกระทบต่อโดยตรงต่อภาคการเกษตร แต่ยังไม่ส่งผลกระทบต่อภาคส่วนอื่นๆ หากแต่ในกรณี ดังกล่าวมีเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบเป็นจำนวนมาก จำเป็นต้องเร่งดำเนินการให้ความช่วยเหลือ ดังนั้น จึงเห็นว่า สถานการณ์ดังกล่าวยังไม่เข้าข่ายเป็นสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ ๔) ตาม พ.ร.บ.การป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐ แต่จำเป็นต้องประสานขอความร่วมมือจากกระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการควบคุมการสูบน้ำอย่างเข้มงวดเท่านั้น

มติที่ประชุม

๑. มอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นำเสนอสถานการณ์น้ำเพื่อการประกาศงดการส่งน้ำ เพื่อการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งปี ๒๕๕๘/๒๕๕๙ เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ

๒. มอบหมายให้กรมชลประทานแจ้งเตือน ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้เกี่ยวกับข้อมูล สถานการณ์น้ำ ให้แก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง และรณรงค์ประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือเกษตรกรงดปลูกพืช ในช่วงฤดูแล้งปี ๒๕๕๘/๒๕๕๙

๓. มอบหมายให้ให้ฝ่ายเลขานุการฯ ประสานความร่วมมือกับกระทรวงมหาดไทยเพื่อรับทราบ สถานการณ์และเตรียมพร้อมรับสถานการณ์ภัยแล้ง และควบคุมการสูบน้ำในพื้นที่อย่างเข้มงวด

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ ๔.๒ มาตรการสนับสนุนให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากปัญหาภัยแล้ง

ผู้ช่วยเลขานุการฯ เสนอที่ประชุมพิจารณามาตรการสนับสนุนให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบ จากปัญหาภัยแล้ง ดังนี้

๑. เกษตรกรในเขตชลประทานลุ่มน้ำเจ้าพระยา พื้นที่จำนวน ๐.๘๗ ล้านไร่ กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์จะพิจารณาช่วยเหลือค่าเสียหายโอกาสจากการปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลที่ห้างคการทำนาปี ช่วงตั้งแต่ เดือนมิถุนายน ๒๕๕๘ เป็นต้นมา

๒. เกษตรกรที่ไม่สามารถทำการผลิตในช่วงฤดูแล้งปี ๒๕๕๘/๕๙ (๑ พ.ย. ๕๘ - ๓๐ เม.ย. ๕๙) จำแนกเป็น ในเขตชลประทาน และนอกเขตชลประทาน จะมีมาตรการสนับสนุนช่วยเหลือ ดังนี้

มาตรการที่ ๑ สนับสนุนพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ปีก พันธุ์สัตว์น้ำ สำหรับเป็นแหล่งอาหารในครัวเรือน โดยใช้งบประมาณปี ๒๕๕๙ ของส่วนราชการต่างในสังกัดกระทรวงเกษตรฯ และหากจำเป็นขอใช้งบกลาง

มาตรการที่ ๒ การชลอ/ขยายระยะเวลาชำระหนี้ที่เกษตรกรมีภาระกับสถาบันการเงิน ธ.ก.ส. เห็นสมควรให้สถาบันการเงิน โดยเฉพาะ ธ.ก.ส. ขยายระยะเวลาชำระหนี้ที่เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากปัญหา ภัยแล้ง และเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ

มาตรการที่ ๓ การจ้างงานเพื่อสร้างรายได้ โดยการจ้างแรงงานเพื่อซ่อมสร้างสาธารณะประโยชน์ การฝึกอบรมอาชีพทางเลือก เห็นสมควรให้ทุกส่วนราชการดำเนินการโดยใช้งบประมาณประจำปี ๒๕๕๙ เพื่อการจ้างงานผู้ได้รับผลกระทบจากปัญหาภัยแล้ง เช่นการจ้างงานซ่อมสร้าง การฝึกอบรมอาชีพทางเลือก โดยในส่วนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้ทุกกรมจัดสรรงบประมาณเพื่อการแก้ปัญหาภัยแล้งเป็นลำดับแรก

มาตรการที่ ๔ ให้กลุ่มเกษตรกรหรือชุมชน เสนอแผนงาน/โครงการความต้องการ ผ่านงบกระตุ้นเศรษฐกิจ ตามมติกรม. ๑ ก.ย. ๒๕๕๘

มาตรการที่ ๕ ชดเชยค่าเสียหายโอกาสตามชนิดพืช โดยอิงระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ พ.ศ. ๒๕๕๖

ความเห็นที่ประชุม

๑. เกษตรกรในเขตชลประทานลุ่มน้ำเจ้าพระยาที่ไม่ได้ปลูกข้าวนาปี (พื้นที่ ๐.๘๗ ล้านไร่) ตามประกาศกรมชลประทานให้ชะลอการเพาะปลูกข้าวนาปี เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๘ ควรให้ความช่วยเหลือเกษตรกรกลุ่มนี้เนื่องจากให้ความร่วมมือและปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล ทำให้ขาดรายได้จากการประกอบอาชีพในรอบฤดูกาลเพาะปลูกข้าวนาปีที่ผ่านมา เห็นควรพิจารณาหาแนวทางที่เหมาะสมในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรต่อไป

๒. ควรกำหนดพื้นที่เป้าหมายให้ชัดเจนว่า พื้นที่ที่คาดว่าจะเสียหายทั้งประเทศมีจำนวนเท่าไร และอยู่ที่ใด ทั้งในเขตชลประทานและนอกเขตชลประทาน โดยให้จัดทำข้อมูลเป็นรายจังหวัด เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการกำหนดมาตรการในการช่วยเหลือเกษตรกรต่อไป

๓. การจ่ายเงินช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังฯ เป็นการจ่ายเงินช่วยเหลือกรณีเกิดภัยแล้ว ซึ่งต้องมีการประกาศเขตภัยพิบัติกรณีภัยแล้งจากผู้ว่าราชการจังหวัด จึงจะจ่ายเงินช่วยเหลือให้แก่เกษตรกรที่ได้รับความเสียหายได้ ส่วนกรณีที่เสนอให้ชดเชยค่าเสียหายโอกาสให้เกษตรกรที่ไม่สามารถปลูกข้าวนาปีได้ในช่วงฤดูแล้งปี ๒๕๕๘/๕๙ ยังไม่มีกฎหมายและระเบียบทางราชการรองรับ และหากมีการจ่ายชดเชยนาปีในฤดูกาลนี้ อาจเกิดข้อเรียกร้องให้มีการจ่ายเงินชดเชยค่าเสียหายโอกาสในพื้นที่อื่นๆ อีกทั้งในปีนี้และปีต่อไป ซึ่งจะเป็นการสร้างภาระต่องบประมาณของประเทศในอนาคต

๔. หลักการของการชลประทาน คือ พื้นที่ในเขตชลประทานจะได้รับการสนับสนุนน้ำเพื่อการเพาะปลูกข้าวนาปีได้เพียงครั้งเดียว/ปี แต่หากปีไหนที่มีน้ำเหลือจากการวางแผนการใช้น้ำทุกกิจกรรมในช่วงฤดูแล้ง จึงจะนำมาวางแผนการปลูกข้าวนาปี ซึ่งจะไม่สามารถสนับสนุนน้ำเพื่อปลูกข้าวนาปีได้เต็มพื้นที่แต่ในข้อเท็จจริงเกษตรกร ส่วนใหญ่จะปลูกข้าวนาปีเกินกว่าที่กำหนดไว้ทุกปี ซึ่งถ้าหากนำหลักการจ่ายเงินชดเชยค่าเสียหายโอกาสในการปลูกข้าวนาปีมาใช้ จะกลายเป็นภาระของภาครัฐที่จะต้องจ่ายค่าชดเชยทุกปี

๕. ปัญหาภัยแล้งปีนี้วิกฤตหนัก ปริมาณน้ำในระบบใช้น้ำสำหรับเพื่อการอุปโภคบริโภคและรักษาระบบนิเวศน์เท่านั้น จึงจำเป็นต้องมีมาตรการในการควบคุมการใช้น้ำอย่างเข้มงวด โดยต้องงดการสูบน้ำออกจากลำน้ำทั้งระบบ รวมทั้งสถานีสูบน้ำต่างๆที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย โดยจะต้องประสานกับกรมมหาดไทยโดยผู้ว่าราชการจังหวัดช่วยควบคุมไม่ให้มีการลักลอบสูบน้ำ หากเกษตรกรยังสูบน้ำจากระบบออกไปใช้เพื่อการเกษตร ย่อมจะส่งผลกระทบต่อปริมาณน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและรักษาระบบนิเวศน์อย่างแน่นอน

๖. การบริหารจัดการน้ำในช่วงฤดูแล้งปีนี้จะส่งผลกระทบเฉพาะภาคการเกษตร เนื่องจากไม่มีน้ำสนับสนุนกิจกรรมทางเกษตร เกษตรกรไม่สามารถประกอบอาชีพทางการเกษตรได้ตลอดช่วงฤดูแล้ง ทำให้ขาดรายได้ในการดำรงชีพ ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาเศรษฐกิจตามมา เนื่องจากกำลังซื้อภายในประเทศลดลง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีมาตรการเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร โดยการสร้างงานหรือกิจกรรมอื่นนอกภาคเกษตรทดแทนเพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพียงพอในการดำรงชีวิต ซึ่งการแก้ไขปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยการบูรณาการจากทุกภาค

ส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงพัฒนาสังคมฯ เป็นต้น ดังนั้น จึงเห็นควร เสนอคณะรัฐมนตรีให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบูรณาการแก้ไขปัญหาวิกฤตภัยแล้ง โดยมีรองนายกรัฐมนตรี ที่รับผิดชอบในเรื่องนี้เป็นประธาน เพื่อบูรณาการการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้งในภาพรวมทั้งระบบ ซึ่งต้องเร่งดำเนินการโดยเร็วที่สุดเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ดังกล่าวที่จะเกิดขึ้น

๗. สำหรับมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร ของกระทรวงเกษตรฯ จำนวน ๔ มาตรการ (มาตรการที่ ๑ - ๔) ควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบในเบื้องต้น ทั้งนี้ ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำโครงการ/งบประมาณ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามมาตรการดังกล่าวด้วย

๘. การดำเนินการตามมาตรการที่ ๔ ให้กลุ่มเกษตรกร/ชุมชน จัดทำแผนงาน/โครงการ เพื่อเสนอขอ ใช้งบกระตุ้นเศรษฐกิจในส่วนของมาตรการสนับสนุนประชาชนผู้มีรายได้น้อยและการลงทุนขนาดเล็กของรัฐบาล ทั่วประเทศ ซึ่งยังมีวงเงินเหลืออีกประมาณ ๔๐,๐๐๐ ล้านบาท อย่างไรก็ตาม อาจมีปัญหาในทางปฏิบัติ เนื่องจาก สำนักงานประมาณแจ้งว่าแผนงาน/โครงการ ที่ผ่านความเห็นชอบแล้วจะต้องจัดส่งให้สำนักงานประมาณ ภายใน วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๘ ซึ่งกลุ่มเกษตรกรไม่สามารถเสนอโครงการได้ทันตามกำหนด ดังนั้น เห็นควรเสนอขอ ขยายระยะเวลาการใช้งบกระตุ้นเศรษฐกิจ จากเดิมสิ้นสุดภายในเดือนธันวาคม ๒๕๕๘ เป็นสิ้นสุดเดือนเมษายน ๒๕๕๙ เพื่อให้สามารถนำงบดังกล่าวมาใช้สนับสนุนการแก้ไขปัญหาภัยแล้ง ปี ๒๕๕๘/๕๙ ได้ต่อไป

มติที่ประชุม

๑. เห็นชอบให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์สรุปรายงานสถานการณ์และแนวทางการแก้ไขปัญหา วิกฤตภัยแล้งนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

๑.๑ เนื่องจากภัยแล้งที่คาดการณ์ว่าจะเกิดขึ้นครั้งนี้นอกจากจะส่งผลกระทบต่อภาคเกษตรแล้ว ยังมีผลกระทบต่อเนื่องไปยังภาคส่วนอื่นด้วย จึงจำเป็นต้องมีการบูรณาการระหว่างกระทรวงที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือ บรรเทาผลกระทบ และแก้ไขปัญหาต่างๆ จึงเสนอขอแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาวิกฤตภัยแล้ง ปี ๒๕๕๘/๒๕๕๙

๑.๒ การเตรียมการในส่วนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อให้ความช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับ ผลกระทบจากปัญหาภัยแล้ง ปี ๒๕๕๘/๕๙ ในเบื้องต้น ดังนี้

๑) กลุ่มเป้าหมาย แบ่งเป็น ๒ กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ ๑ เกษตรกรในพื้นที่วิกฤตและมีผลกระทบต่อภาคส่วนอื่นที่ใช้น้ำ

กลุ่มที่ ๒ เกษตรกรพื้นที่ภัยแล้งทั่วไป

๒) ระยะเวลาดำเนินการ ตั้งแต่ช่วงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ เป็นต้นไปจนถึงสิ้นสุดฤดูแล้งของ แต่ละภูมิภาค

๓) มาตรการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาภัยแล้ง ประกอบด้วย

มาตรการที่ ๑ การส่งเสริมความรู้และสนับสนุนปัจจัยการผลิต ได้แก่ การส่งเสริมความรู้ เพื่อการปรับตัวและบรรเทาผลกระทบ การสนับสนุนพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ปีก พันธุ์สัตว์น้ำ สำหรับใช้เป็นแหล่งอาหาร ภายในครัวเรือน เพื่อลดรายจ่ายให้กับครัวเรือน

มาตรการที่ ๒ การชะลอหรือขยายระยะเวลาชำระหนี้ให้แก่เกษตรกรที่มีภาระหนี้กับ สหกรณ์ และกองทุนในการกำกับของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

มาตรการที่ ๓ การจ้างงานเพื่อสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร โดยการจ้างแรงงานเพื่อซ่อม สร้างสาธารณประโยชน์ การฝึกอบรมอาชีพทางเลือก โดยเห็นควรให้ทุกส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการจ้าง งานผู้ที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้งเป็นลำดับแรก

มาตรการที่ ๔ การเสนอโครงการจากกลุ่มเกษตรกรหรือชุมชนตามความต้องการผ่าน มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจระยะสั้น ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๘

มาตรการที่ ๕ การเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุน ได้แก่ ขุดลอกคูคลอง สร้างแหล่งน้ำ ขุดเจาะ บ่อบาดาล การปฏิบัติการฝนหลวง และอื่นๆ

๒. มอบหมายให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จัดทำแผนงาน/โครงการ เพื่อรองรับมาตรการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาวิกฤตภัยแล้ง ปี ๒๕๕๘/๒๕๕๙ จัดส่งให้สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เพื่อประมวลผลข้อมูลและจัดทำมาตรการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาวิกฤตภัยแล้งปี ๒๕๕๘/๒๕๕๙ นำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ ๔.๓ มาตรการเพิ่มปริมาณน้ำ/แหล่งกักเก็บ

ผู้ช่วยเลขาธิการฯ เสนอที่ประชุมพิจารณามาตรการเพิ่มปริมาณน้ำ/แหล่งกักเก็บ ดังนี้

มาตรการที่ ๑ การปฏิบัติการฝนหลวง

เห็นควรให้กรมฝนหลวงฯ ร่วมกับกรมชลประทานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปฏิบัติการฝนหลวงอย่างต่อเนื่อง

มาตรการที่ ๒ การขุดลอกคูคลอง การสร้างแหล่งน้ำ การขุดเจาะบ่อบาดาล

เห็นควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง(กษ. ทส. มท.) พิจารณาใช้งบประมาณประจำปี ๒๕๕๙ เพื่อการจ้างงานซ่อมสร้าง การขุดลอกคูคลอง การสร้างแหล่งน้ำ การขุดเจาะบ่อน้ำตื้น และบ่อดอก

ความเห็นที่ประชุม

๑. เรื่องการขุดลอกคูคลอง และการสร้างแหล่งน้ำ เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายน้ำแห่งชาติ (กนช.) ดังนั้นขอให้กรมชลประทานประสานกับเลขาธิการ กนช. ให้เร่งเตรียมการจัดประชุม กนช. เพื่อเร่งรัดการดำเนินงานดังกล่าว ตามแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โดยขอให้มีความสำคัญกับการขุดบ่อน้ำตื้น/บ่อดอก ให้เร่งดำเนินการให้เสร็จในช่วง ๒-๓ เดือนนี้ เพื่อจะได้ใช้ประโยชน์ทันในช่วงฤดูแล้ง ซึ่งจะช่วยบรรเทาแก้ไขปัญหาน้ำอุปโภคบริโภคได้ส่วนหนึ่ง ทั้งนี้ ขอให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลเตรียมข้อมูลพื้นที่ศักยภาพในการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลเตรียมไว้ อาจต้องมีการของบประมาณเพิ่มเติมผ่าน กนช. เพื่อดำเนินการในเรื่องนี้

๒. กรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้รับงบประมาณ ปี ๒๕๕๙ ในการดำเนินการเจาะน้ำบาดาลทั้งหมด ๓,๘๐๐ แห่ง แบ่งเป็น บ่อน้ำบาดาลเพื่อการอุปโภคบริโภค ๗๐ จังหวัด ๑,๓๘๖ แห่ง บ่อน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร ๑,๒๗๘ แห่ง โดยมีแผนจะดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเดือนธันวาคม ๒๕๕๘

มติที่ประชุม

๑. มอบหมายให้กรมฝนหลวงและการบินเกษตร ปฏิบัติการฝนหลวงอย่างต่อเนื่อง

๒. มอบหมายให้กรมชลประทานประสานฝ่ายเลขาธิการคณะกรรมการ กนช. เพื่อดำเนินการนำเสนอมาตรการที่ ๒ ต่อคณะกรรมการ กนช. เรื่องการจัดประชุมคณะกรรมการนโยบายน้ำแห่งชาติ และขอให้ กนช. เร่งรัดดำเนินการขุดลอกคูคลอง การสร้างแหล่งน้ำ การขุดเจาะบ่อน้ำตื้น/บ่อดอกให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ ๔.๔ กลไกการบริหารจัดการภัยแล้ง

ผู้ช่วยเลขาธิการฯ เสนอว่า กลไกการบริหารจัดการภัยแล้ง ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เสนอให้เปิดศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรระดับกระทรวง และระดับจังหวัด เพื่อเชื่อมโยงกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง โดยเริ่มปฏิบัติการตั้งแต่วันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๘ สถานที่ตั้ง ห้องประชุมศูนย์ปฏิบัติการ

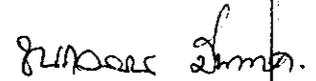
ข้อมูลเกษตร (War Room) ชั้น ๓ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในเวลาราชการ และรายงานสถานการณ์เป็นประจำทุกวัน

มติที่ประชุม

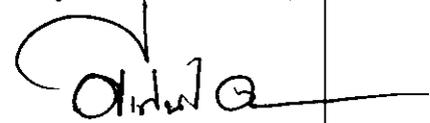
๑. เห็นชอบให้เปิดศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรระดับกระทรวง และระดับจังหวัด เพื่อเป็นกลไกการบริหารจัดการภัยแล้งของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๒. มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร จัดทำข้อมูลการบริหารจัดการน้ำและแนวทางการแก้ไขปัญหาภัยแล้ง เพื่อเป็นข้อมูลให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นำเสนอให้คณะรัฐมนตรีทราบในสัปดาห์หน้า และขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำข้อมูลแผนงาน/โครงการในการแก้ไขปัญหาภัยแล้ง ส่งให้สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เพื่อเตรียมการจัดทำข้อมูลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการแก้ไขปัญหาวิกฤตภัยแล้งต่อไป

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๐๐ น.

นางชนกวรรณ มั่นนาค
ผู้จตุรายนการประชุม

นายพิรพันธ์ คอทอง
ผู้ตรวจรายงานการประชุม

แบบรับรองรายงานการประชุม
คณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร
ครั้งที่ ๒/๒๕๕๘
วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๘
ณ ห้องประชุมกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เห็นชอบ

ควรแก้ไขเพิ่มเติม

หน่วยงาน _____

ระเบียบวาระที่

ข้อความที่ขอแก้ไข

ระเบียบวาระที่

ข้อความที่ขอแก้ไข

ลงชื่อ _____

(_____)

ตำแหน่ง _____

_____/_____/_____

หมายเหตุ : กรุณาส่งสำนักแผนงานและโครงการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ภายในวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๘ หากพ้นกำหนดถือว่าท่านเห็นชอบรายงานการประชุม
โทรศัพท์/โทรสาร ๐-๒๒๘๑-๙๔๐๑,๐-๒๖๒๙-๙๖๖๐